

Balansen en alles wat daarbij hoort

Op een balans wordt genoteerd hoe je aan je vermogen bent gekomen (passiva) en wat je er mee hebt gedaan (activa).

Het vermogen kan van jezelf komen (eigen vermogen) of van derden (vreemd vermogen = geleend geld). Het vreemd vermogen kan voor lange tijd tot je beschikking staan (lang vreemd vermogen) of slechts voor korte tijd (kort vreemd vermogen).

Je kan met het vermogen verschillende dingen doen. Je kunt het gebruiken voor de aanschaf van dingen die voorlopig niet in geld worden omgezet (vaste activa) en je kunt het gebruiken voor de aanschaf van dingen die binnen afzienbare tijd (binnen een jaar) in geld worden omgezet (vlottende activa).

Voorbeelden van vaste activa:

Gebouwen: Een gebouw dat gebruikt wordt voor het uitoefenen van het bedrijf zal natuurlijk niet snel weer worden verkocht. Het geld dat in dat gebouw is gestoken zal dus voor langere tijd niet voor andere dingen kunnen worden gebruikt.

Machines: De machines die gebruikt worden in een bedrijf gaan langere tijd mee. Het geld dat voor de aanschaf is gebruikt zie je dus voorlopig niet terug.

Voorbeelden van vlottende activa:

Grondstoffen: De grondstoffen worden ingekocht om eindproducten van te maken, De eindproducten worden vervolgens verkocht. Dit hele proces neemt over het algemeen niet langer dan een jaar in beslag. Dit betekent dat binnen een jaar de grondstoffen omgezet worden in geld.

Debiteuren: Dit zijn mensen die goederen hebben gekocht maar nog niet betaald. Binnen afzienbare tijd zal dit dus worden omgezet in geld.

Kas/Bank/Giro: Aangezien dit al geld is noemen we deze activa ook wel “liquide middelen”.

We noemen een bedrijf liquide als het op korte termijn aan haar schulden kan voldoen.

Dit betekent dat de vlottende activa groter moeten zijn dan de kortlopende schulden.

Immers in dat geval komt er op tijd genoeg geld vrij om de schulden die op korte termijn moeten worden betaald te betalen.

We noemen een bedrijf solvabel als het in staat is aan haar verplichtingen te voldoen. Dit betekent dat de activa in totaal groter moeten zijn dan het totaal van de schuld.

Een voorbeeld van een balans vind je hieronder.

Balans NV

Vaste activa		Eigen vermogen	
Gebouwen	350.000,-	Aandelenvermogen	340.000,-
Machines	100.000,-	Reserve	5.800,-
Vlottende activa		Lang vreemd vermogen	
Grondstoffen	7.000,-	Obligatielening	50.000,-
Eindgoederen	5.800,-	Kort vreemd vermogen	
Debiteuren	6.700,-	Crediteuren	60.000,-
Bank	5.500,-	Lening	21.900,-
Kas	2.700,-		
Totaal	477.700,-	Totaal	477.700,-

Toelichting:

De balans die hierboven is gegeven is van een NV. Dit betekent dat het eigen vermogen bestaat uit aandelenvermogen en reserve. Het aandelenvermogen is het bedrag dat de aandeelhouders hebben betaald voor hun aandelen toen deze werden uitgegeven. Het is het bedrag dat zij in het bedrijf hebben gestoken. Dit geld krijgen ze niet meer terug. Ze kunnen wel hun aandeel aan iemand anders verkopen. Ze dragen dan hun eigendom in het bedrijf over aan iemand anders.

De reserve die onder het eigen vermogen op de balans staat is geld dat de aandeelhouders nog tegoed hebben. Het bestaat bijvoorbeeld uit nog niet uitgekeerde winst. Als een NV winst maakt keert ze dat uit in de vorm van dividend aan de aandeelhouders. Als dat nog niet is gebeurd, maar de winst is wel gemaakt, is dit een onderdeel van het eigen vermogen van het bedrijf.

De obligatielening bestaat uit obligaties die de NV heeft uitgegeven. Als een bedrijf obligaties uitgeeft leent het bedrijf geld van de mensen die een obligatie hebben gekocht. Dit geld moet dus in de toekomst worden terugbetaald. De bezitters van een obligatie ontvangen een vaste vergoeding van het bedrijf (rente).

Als je een obligatie hebt gekocht krijg je je geld pas terug aan het eind van de looptijd (bijvoorbeeld na 5 jaar). Hiervoor krijg je jaarlijks rente uitgekeerd. Je kunt je obligatie wel tussentijds verkopen aan iemand anders.

Als je een obligatie hebt waar veel rente over uitgekeerd wordt en de rente op andere obligaties is laag dan kun je meer geld voor je obligatie krijgen dan je er destijds zelf voor hebt betaald.

Aan de bovenstaande balans kun je zien dat dit bedrijf wel solvabel is maar niet liquide. Dat het bedrijf solvabel is blijkt uit het feit dat het totaal van de activa (477.700,-) groter is dan het totaal van de schulden (131.900,-).

Je kunt de mate van solvabiliteit uitdrukken met behulp van de volgende formule:

$$\frac{\text{Totaal activa}}{\text{Totaal schulden}} \times 100\% = \text{solvabiliteitspercentage}$$

Dat het bedrijf niet liquide is blijkt uit het feit dat de vlottende activa (27.700,-) kleiner zijn dan de kortlopende schulden (81.900,-).

De mate van liquiditeit kan worden uitgedrukt met behulp van de volgende formule:

$$\frac{\text{Vlottende activa}}{\text{Kortlopende schulden}} \times 100\% = \text{liquiditeitspercentage}$$